

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENT

**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea
drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și
violența în familie)**

(nr. 321 din 22.07.2022)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, prezint următorul amendament:

1. La art. II p. 1. al proiectului, articolul 11, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Legea penală a Republicii Moldova se aplică cetățenilor străini sau apatrizilor care au săvârșit infracțiuni în afara teritoriului țării îndreptate împotriva intereselor Republicii Moldova, împotriva drepturilor și libertăților cetățeanului Republicii Moldova sau apatridului cu domiciliu permanent pe teritoriul Republicii Moldova, împotriva unei persoane juridice înregistrate în Republica Moldova, dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită fapta. Legea penală a Republicii Moldova se aplică cetățeanului străin sau apatridului care a comis infracțiuni pe teritoriul unui alt stat, însă extradarea nu este posibilă. Legea penală a Republicii Moldova se aplică pentru infracțiunile săvârșite în afara teritoriului țării indiferent dacă sunt prevăzute sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu au fost comise aceste infracțiuni, dacă sunt îndreptate împotriva păcii și securității omenirii sau constituie infracțiuni de război, precum și pentru infracțiunile față de care Republica Moldova și-a asumat obligația să le reprime în temeiul unui tratat internațional.”

2. La articolul II p. 15, articolul 220¹ alineatul (1) va avea următorul cuprins:

” (1) Îndemnul, determinarea, înlesnirea prestării de către o altă persoană a serviciilor sexuale online de prezentare a persoanei angajate în activități sexuale explicite sau de reprezentare a organelor sexuale, transmise ca imagini video prin

intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, în scopul obținerii direct sau indirect a unor venituri, dacă fapta nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau ale pornografiei infantile,

se pedepesc cu amendă în mărime de la 650 la 3000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 10000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.”

Motivare:

Titlul articolului 11 și conținutul acestui articol este despre aplicarea legii penale. Cu toate acestea alineatul 3 indică despre posibilitatea tragerii la răspundere penală în conformitate cu Codul penal.

Se propune ca alineatul 3 să fie modificat, astfel ca el să prevadă în ce situații se aplică Codul penal și nu posibilitatea răspunderii penale. Răspunderea penală este capitol aparte în Codul penal, capitolul V, mai cu seamă art. 50 CP.

Varianta actuală a art. 11 al. 3) din Codul penal, indică că norma penală se aplică pentru infracțiunile comise peste hotarele țării de o persoană străină sau apatrid fără domiciliul pe teritoriul RM, doar dacă victima este persoană fizică, iar dacă victima ar fi persoana juridică din RM, aceasta din urmă nu ar fi protejată, doar pentru că art. 11 al. 3) prevede că sunt protejate drepturile și libertăților cetățeanului Republicii Moldova, iar cetățean este persoana fizică.

Pentru comparație, în Codul penal francez secțiunea 13-7 la fel prevede răspundere oricărei infracțiuni sau contravenții pedepsite cu închisoarea, săvârșite de un francez sau de un străin în afara teritoriului Republicii Franceze atunci când **victima** este de naționalitate franceză **la momentul săvârșirii infracțiunii**. Este important de specificat că victima infracțiunii poate fi și persoana juridică.

Codul penal român, la art. 10 al. 1) indică că: ”Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra unui cetățean român ori a unei persoane juridice române.”

Victime ale infracțiunii comise în afara teritoriului Republicii Moldova poate fi atât persoanele fizice, cât și persoanele juridice înregistrate în Republica Moldova la momentul săvârșirii infracțiunii. Pentru a proteja inclusiv persoanele juridice se propune introducerea acestei prevederi la al. 3) art. 11 Cod penal.

Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Dealtfel, articolul 23 alin. (2) din Constituție dictează adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

Alineatul (3) din proiectul de lege propus conține prevedea că legea penală va putea fi aplicată cetățenilor străini și apatrizilor pentru infracțiuni comise în afara țării doar ”dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită și dacă în statul străin, în privința lor nu a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal”

Drept exemplu, dacă infracțiunea de căsătorie forțată în formele prezăcute la art. 167 Cod penal, sau alte forme de violență prevăzute de Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice nu sunt prevăzute de legea penală a unui alt stat, atunci persoanele care se află pe teritoriul Republicii Moldova și au comis astfel de infracțiuni împotriva victimelor cetățeni ai Republicii Moldova, sau a apatrizilor cu domiciliu în RM, nu vor purta răspundere conform Codului penal al Republicii Moldova, deoarece legea penală a țării unde a fost săvârșită această infracțiune nu prevede răspundere penală pentru aceste fapte. Din acest motiv autoritățile RM nu vor putea aplica prevederile din art. 37 al. 2 din Convenție. Același lucru se poate întâmpla și cu infracțiunile împotriva păcii și securității omenirii sau cele care constituie infracțiuni de război.

Prin proiectul de lege în redacția propusă la art. 11 al. 3 s-a indicat ca legea penală a Republicii Moldova să nu se aplice față de cetățenii străini și apatrizii care au comis infracțiuni în afara teritoriului dacă în privința lor **a fost pronunțată o hotărâre judecătorească** definitivă de condamnare într-un alt stat. Urmează a se lua în calcul că există cazuri când persoanele se sustrag de la judecarea cauzei și sentința se pronunță în lipsa lor, sau după pronunțarea sentinței persoanele condamnate fug din țara în care au fost condamnați, respectiv aceste persoane nu vor putea fi atrase a răspundere penală conform Codului penal al RM prin recunoașterea hotărârii statului străin. În astfel de cazuri art. 86 Cod penal va fi inaplicabil.

În varianta actuală a art. 11 al. 3 este prevăzut principiul non bis in idem, neatragera la răspundere a persoanelor care au fost condamnate în statul străin. Dar urmează a se lua în calcul că potrivit art. 558 al. 2) p. 3 din Codul de procedură penală, legea penală a Republicii Moldova se aplică și la recunoașterea hotărârilor penale ale instanțelor străine, pentru că o hotărâre pronunțată într-un stat străin poate produce efecte juridice în Republica Moldova potrivit legii penale naționale.

Acest principiu non bis in idem este prevăzut nu doar pentru al. 3) al art. 11 din Codul penal, dar nu este prevăzut de alte alineate exemplu al. 2), 5) și 6) varianta actuală în vigoare a art. 11 din Codul penal. Acest principiu este prevăzut la art. 275 p. 7 CPP, care indică că persoana nu poate fi atrasă la răspundere penală dacă există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri.

Amendamentul propus cu referire la art. 220¹ alineatul (1) Cod penal are ca scop de a îmbunătăți dispoziția articolului și a da o mai mare claritate acestor prevederi, în scopul evitării unor eventuale interpretări defavorabile a legii penale.

La art. 220¹ alineatul 1) din proiectul de lege nr. 321, s-a propus următorul conținut: ”Îndemnul, determinarea sau înlesnirea prestării de către o altă persoană a serviciilor sexuale online, **adică** transmiterea instantanee, prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, **contra plată**, a imaginilor video care conțin fie reprezentarea persoanei angajate în activități sexuale explicite, fie reprezentarea unei **părți intime** a corpului persoanei, **în scopul obținerii direct sau indirect, unor venituri**, dacă fapta nu întrunește elementele traficului de ființe umane sau pornografiei infantile,” .

Ridică o neclaritate sintagma *adică*, aceasta ar face de înțeles că proxenitismul online înseamnă ceea ce se conține după sintagma *adică*.

Din dispoziția alineatului indicat mai sus, s-ar înțelege că latura obiectivă a infracțiunii de îndemn, determinare sau înlesnirea prestării de către o altă persoană a serviciilor sexuale online, ar fi faptele descrise după sintagma **adică** și ar constitui infracțiune doar fapta de transmitere instantanee, prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, contra plată a imaginilor descrise în text. Asemenea sintagmă "adică" se conține în dispozițiile art. 135/2, 150/1, 166/1 al. 3, 186, 187, 188 ș.a. În dispozițiile articolelor indicate acțiunile incriminate sunt descrise după cuvântul *adică*.

Suplimentar, este de menționat că se propune în proiectul de lege înregistrat ca îndemnul, determinarea sau înlesnirea prestării de către o altă persoană a serviciilor sexuale online să fie acțiunile de transmiterea instantanee, prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, **contra plată** a imaginilor descrise conform textului, **în scopul obținerii direct sau indirect, unor venituri**. Astfel dispoziția ar prevedea să fie transmisă o plată și să existe scopul de obținere a veniturilor. Din cele descrise mai sus nu va fi suficient de clar dacă plata ar trebui să fie efectuată pentru transmiterea imaginilor, sau pentru îndemnul, determinarea sau înlesnirea prestării de către o altă persoană a serviciilor sexuale online. S-ar putea ca atunci când imaginile vor fi transmise, dar nu se va obține pentru ele o plată în momentul transmiterii, faptele să nu poată fi supuse răspunderii penale pentru că nu vor exista ambele elemente cumulative: contra plată și în scopul obținerii unor venituri.

Este de menționat că sintagma reprezentarea unei părți intime a corpului persoanei nu este una clară, pentru că se va lăsa la discreția organului de urmărire penală sau a instanței să constate în fiecare caz dacă o parte a corpului este intimă sau nu. Pentru claritate se propune de preluat sintagma conținută în dispoziția art. 208¹ (pornografia infantilă) și anume - organe sexuale.

Igor Chiriac